

Edistetään hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta elintarvikealalla

Edistetään hiilineutraaliuden saavuttamista ja kiertotalouden kehittämistä elintarvikealalla yritysten vapaaehtoisin toimin, tutkittuun tietoon perustuvalla lainsäädännöllä sekä riittävällä tutkimus- ja kehitysrahoituksella.

- Päivittäistavarakauppa on jatkossakin aloitteellinen osapuoli yhteissäntelyssä, jonka tavoitteena on hidastaa ilmastonmuutosta, edistää kiertotaloutta ja turvata luonnon monimuotoisuutta. Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumus, annospakkausten green deal ja muovikassien vähentämistä koskeva green deal ohjaavat yritysten toimia ympäristön kannalta kestäviksi ja vähentävät sääntelyn tarvetta. Ympäristön kannalta tärkeän kehittämisen rahoitus on turvattava:
  - Ruokahävikkiä voidaan edelleen vähentää ruokaketjussa pellolta pöytään. Suomella on kansallinen ruokahävikin vähentämisen tiekartta, joka luo puitteet ruokahävikin puolittamiselle vuoteen 2030 mennessä. Kauppa on oman ruokahävikkinsä osalta melkein jo tavoitteessa, kun vuonna 2018 kaupan ruokahävikki oli 1,6 prosenttia ja vuonna 2023 enää 0,9 prosenttia myymälöiden läpi virtaavista elintarvikkeista.
  - Elintarvikkeiden ympäristövaikutusten ja muiden vastuullisuutta koskevien tuoteominaisuuksien luotettava mittaaminen ja tehokas välittäminen ruokaketjussa kuluttajalle saakka on ratkaisevan tärkeää, jotta kuluttaja voi huomioida vastuullisuuden ostopäätöksissään yhä paremmin.
  - Kiertotaloutta elintarvikealalla ja luonnon monimuotoisuuden huomioimista tulisi edistää muun muassa osana kansallista kiertotalousohjelmaa ja kansallista materiaalitehokkuusohjelmaa.
- Pakkausten tuottajavastuu on laajentunut viime vuosina merkittävästi. Kaupan ja elintarviketeollisuuden yritysten osuus pakkausten tuottajavastuun nykyään noin 20 miljoonan euron kustannuksista on lähes 90 prosenttia. Kustannukset lisääntyivät vuonna 2023 huomattavasti, kun kuntien puhtaanapidon kustannuksista noin 10 miljoonaa euroa siirtyi tuottajille. EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus tuo yrityksille useita kustannuksia lisääviä tekijöitä, kuten pakkausten uudelleenkäytön ja kierrätysaineksen käyttövelvoitteen pakkauksissa. Kiertotalouslain valmistelun yhteydessä tulisi varmistaa, etteivät kustannukset tuottajavastuunsa hoitaville yrityksille edelleen kasva kansallisen lisäsääntelyn takia.

Ratkaisuehdotuksemme

Panostetaan yhteissäntelyn kehittämiseen muun muassa materiaalitehokkuussitoumuksissa ja green dealeissa.

Rahoitetaan ilmastovaikutuksia, kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuutta sekä vastuullista pakkaamista koskevaa tutkimusta ja kehitystä elintarvikealalla.

Muutetaan arvonlisäverolakia niin, että kuluttajatuotteiden lahjoitukset hyväntekeväisyyteen tulevat arvonlisäverovapaiksi.

Kehitetään sääntelyä ja viranomaisvalvontaa EU:ssa ja Suomessa niin, että pakkausten tuottajavastuun kustannusten nousu hidastuu ja vapaamatkustajaongelma ratkaistaan.

Huomioidaan EU:n sääntelyssä ja sen toimeenpanossa tehokkaat ratkaisut, kuten juomapakkausten pantillinen kierrätysjärjestelmä. EU:n ympäristösääntely ei saa Suomessa johtaa ympäristön kannalta nykyistä huonompien ratkaisujen käyttöönottoon.